

PLANINARSKI SAVEZ FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ПЛАНИНАРСКИ САВЕЗ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
MOUNTAINEERING ASSOCIATION OF FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Franca Lehara 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel: +387 (0) 33 55 56 86, fax: +387 (0) 33 5556 85, e-mail: psfbih1@gmail.com

N A S T A V N I P L A N I P R O G R A M

ZA OSPOSOBLJAVANJE INSTRUKTORA VODIČA

"A" KATEGORIJE

LJETNE TURE

KOMISIJA ZA VODIČE PLANINARSKOG SAVEZA F BiH

Komisija za vodiče Planinarskog saveza F BiH je na osnovu člana 17. i 19. Pravilnika za vodiče PS F BiH broj:128/06-18 od dana 19.05..2018.god. donijela :

Plan i program za osposobljavanje Instruktora vodič "A" kategorije - ljetne ture planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine

Instruktor Vodič Planinarskog saveza se osposobljava za osnovno osposobljavanje Vodiča za vođenje različitih oblika planinarske aktivnosti, izleta, pohoda, tura, turno ture, penjački usponi, kampovanje i drugo. Instruktor Vodič A kategorije je stručno osposobljena osoba sa Zvanjem Instruktor Vodič A kategorije za osposobljavanjem kandidata za vodče u Planinarskom savezu.

I - Osnovni podaci o programu

1. Ime programa

Plan i program osposobljavanja za zvanje Instruktor vodič "A" kategorije - ljetne ture Planinarskog saveza F BiH .

2. Temeljni ciljevi programa

Program osposobljavanja Instruktor vodič "A" kategorije - ljetne ture PS F BiH je osnovni program stručnog osposobljavanja instruktora vodiča PS F BiH. Instruktor vodič "A" kategorije - ljetne ture je osposobljen edukovanje i da učestvuje u osposobljavanju kandidata za osnovno vođenje po brdovitim terenima, po nižim i srednjim planinama u ljetnim uslovima - prije svega hodanje - trekning, osnovno znanje upotrebe užeta, ostalih osiguranja na turi i upotreba štapova (palica), te nisu potrebna posebna tehnička znanja. Prilikom vođenja mogu se savladavati blaže strmine te jednestavne prepreke poput manjih kamenih ili drugih sličnih stepenica te mogućih krpa snijega.

U "A" kategoriji - ljetne ture vodič vodi po označenim ili slabo označenim putevima te lakim neoznačenim putevima. Program osposobljavanja se može izvoditi u cjelini ili u dijelovima.

Dodatno je namijenjen za obnavljanje postojećeg znanja i usvajanju novosti u okviru "A" kategorije vođenja, napredovanje u osposobljavanju, te je namijenjeno i za osposobljavanje za više kategorije vođenja.

Djelatnost Instruktor vodiča "A" kategoriji Planinarskog saveza - je edukovanje i osposobljavanje kandidata za vodiča, pedagoški i androgoški proces prenošenja znanja, prenošenje stečenog iskustva iz područja sigurnosti u planinama, te jednako je važno znanje o ponašanju prema prirodi i planinama, odnos čovjeka u prirodi i planini.

Područje djelovanja Vodiča Planinarskog saveza F BiH "A" kategorije - ljetne ture uređen je Pravilnikom za Vodiče Planinarskog saveza F BiH broj:128/06-18 koji je donesen dana 19.05.2018.god.

3. Trajanje osposobljavanja

Program osposobljavanja obuhvata pismeni prijemni test, teorije 13 sati, praktičnog rada 55 sata i oko 24 sati utvrđivanja gradiva, uvježbavanje i ispit, sve skupa 94sata.

Ispit obuhvata: pedagoška praksa u planinarskoj grupi 10 sati, što obuhvata pismeni i usmeni ispit, ispitna tura 5 sati i oko 10 sati za pripremu aktivnosti.

Tabela trajanje osposobljavanja

Kategorija	Teorija (h)	Praktični rad (h)	Ispit (h)
Instruktor vodič "A" kategorije - ljetne ture	13	52	25
Ukupno		90	

4. Povezanost sa drugim programima (zajednički predmeti sa drugim programima osposobljavanja ...)

Program osposobljavanja Instruktor vodič "A" kategorije - ljetne ture Planinarskog saveza F BiH je osnovni program stručnog osposobljavanja Vodiča Planinarskog Saveza F BiH i ima zajedničke predmete za sve programe osposobljavanja Vodiča Planinarskog saveza F BiH. Program ima zajedničke predmete kao sa programom za orijentaciju, planinarske škole i pojedinih instruktorskih zvanja. Program za osposobljavanje je u cijelosti usklađen sa Pravilnikom za Vodiče br:128/06-18 od 19.05.2018.god., Pravilnikom o radu Komisija PS F BiH broj:84-04/16 od 19.02.2016.god, Pravilnikom o stručnim zvanjima i licencama PS F BiH broj: 205-12/16 od 19.novembra 2016.godine.

5. Sastavljač programa i izvođač programa (koja organizacija, komisija)

Program osposobljavanja za Instruktor vodiča "A" kategorije - ljetne ture priprema i predlaže Komisija za vodiče Planinarskog saveza F BiH.

Izvođač programa osposobljavanja Instruktor vodiča "A" kategorije - ljetne ture Planinarskog saveza F BiH je Komisija za Vodiče PS F BiH i Planinarski savez F BiH.

6. Kadrovski zahtjevi za izvedbu programa i predviđeni nosioci

Posebne teme predavat će osposobljeni stručni kadrovi u sportu, turizmu i planinarstvu koji ispunjavaju posebne potrebne kvalifikacije za predavače, instruktore posebnih tema. Prijedlog za voditelja edukacije i druge predavače predlaže Komisija za Vodiče PS F BiH Planinarskom savezu koji potvrđuje ili osporava prijedlog.

Tabela nastavnih tema sa mogućim profilima predavača

7. Predviđen broj učesnika

Za osposobljavanje po nastavnom planu i programu Vodiča "A" kategorije - ljetne ture

Br.	Nastavna tema	Stručni profil predavača ili instruktora
1.	Planinarstvo i historija planinarstva	Vodič/predsjednik PS
2.	Vodička djelatnost i organizacija kod nas i u svijetu	Instruktor vodič
3.	Moralna i pravne odgovornost	Instruktor vodič
4.	Geografija i poznavanje planina	geograf, vodič
5.	Planinski izrazi, planinski putevi i opis puteva	vodič , Instruktor vodič
6.	Planiranje, izvedba i analiza aktivnosti	Instruktor vodič
7.	Kretanje i tehnike ili metode rada	vodič, Instruktor vodič
8..	Psihologija vođenja	psiholog, sociolog, vodič , Instruktor vodič
9.	Lična i tehnička oprema	vodič, instruktor neke specijalnosti
10.	Ishrana, voda i higijena u planini	nutricionist, ljekar, vodič
11.	Meteorologija	meteorolog, geograf, vodovič
12.	Orijentacija i navigacija	Instruktor vodič
13.	Utjecaj planine na čovjeka, Planine i umjetnost	vodič
14.	Korištenje opreme za osiguranje i penjačka tehnika	Instruktor vodič u C kategoriji, instruktor alpinizma ili instruktor sportskog penjanja
15.	Zimsko planinarenje (Planinarenje pri sniježnim i ledenim uslovima)	vodič instruktor B kategorije ili instruktor alpinizma
16.	Višednevne ture i noćenje u planini Bivak /logorovanje	vodič
17.	Opasnosti u planini, osnove spašavanja	Instruktor vodič ili Instruktor GSS, gorski spasavaoc
18.	Prva pomoć	ljekar

II - Predmeti i nastavne teme

A - Predmeti razvrstani po temama i praktičnom radu

R/b	Naziv predmeta i teme	Broj sati	
		Teorija (h)	Praktično (h)
1.	Predstavljanje programa osposobljavanja za stručno zvanje instruktora	1	
2.	Sistem osposobljavanja u planinarstvu	3	
3.	Psihologija i osposobljavanje	3	2
4.	Didaktika i načini osposobljavanja	4	50
5.	Moralna i pravna odgovornost	2	
Ukupno obuka		13	52
		65	
Uvježbavanje, ponavljanje za ispit		35	
Sve ukupno :		100	

B - Vertikalna i horizontalna povezanost predmeta u programu

Program je vertikalno povezan sa programom osposobljavanjem u zvanju vodiča, stručno zvanje Instruktora vodiča i programom osposobljavanja drugih specijalnosti u planinarstvu.

C - Oprema za edukaciju

Potrebni rekviziti za teme koje se teoretski izvode obezbjeđuje organizator edukacije, a kandidati sami obezbjeđuju potrebnu opremu koje se odnose na ličnu planinarsku opremu i potrebne sredstva za osposobljavanje.

D - Literatura

- Planinarstvo i alpinizam, autor Zlatko Smerke,
- PLANINARSTVO, autor Elvira Kazazovića i Alana Čaplara na Sarajevskom univerzitetu - Fakultet sporta i tjelesnog odgoja,
- Tehnike spašavanja u ljetnim i zimskim uvjetima , autor Mladen Mužinić i Dubravko Butala,
- Planinarski udžbenik Alan Čaplar;HPS Grupa autora: Vodniški učbenik, P2S
- Druga literatura koja imaju teme iz nastavnog plana.

Napomena: iz literature se koriste samo teme koje su vezane za vođenje.

III - Uslovi za prijavu za osposobljavanje

Kandidat za Instruktora vodiča "A" kategorije - ljetne ture Planinarskog saveza F BiH mora pored prijave ispunjavati osnovne uslove.

Osnovni uslovi su:

- članstvo u društvu ili klubu koji je član PS F BiH,
- najmanja starosna dob je 21 (dvadeset jedna) godina,
- da je u zvanju Vodiča A kategorije proveo aktivno tri godine,
- da je posjeduje zvanje vodiča B kategorije,
- da ima pisanu preporuku instruktora vodiča, ili instruktora vodiča A kategorije, ili instruktora vodiča B kategorije, od instruktora sa važećom licencom instruktora ,
- preporuku svog matičnog društva, kluba, stanice koje su članica PS F BiH,
- dobro zdravstveno stanje,
- poznavanje 1 (jednog) stranog jezika (nije eliminatorni uslov za prijavu).

Kandidat dokazuje da ispunjava osnovne uslove kopiranim dostavljenim dokumentima.
Zdravstveno stanje i sposobnost kandidat dokazuje potpisivanjem izjave da je sposoban za vođenje u toj kategoriji.

IV - Uslovi za osposobljavanje i edukaciju

Kandidat je u obavezi da prisustvuje najmanje na tri ciklusa edukovanja kandidata za vodiče A kategorije. Da bi se priznao jedan ciklus potrebno je da bude prisutan na 80% organizirane edukacije, za osposobljavanje kandidata za vodiča A kategoriju, s tim da je 20% opravdano odsutan, što utvrđuje voditelj edukacije na osnovu evidencije prisustva. Nakon prikupljanja potrebnih ciklusa, kandidat je u obavezi da uradi seminarski rad kojeg dobije od mentora, kojeg je u obavezi da izradi u tri primjerka (1 za arhivu komisije vodiča, 1 za rad na ispitu i 1 za samog kandidata).

Kandidat se prijavljuje za polaganje, gdje Komisija za vodiče predlaže UO PS F BiH Ispitnu komisiju za sticanje stručnog zvanja.

Rok za završetak osposobljavanja je četiri godine od datuma prijave za sticanje stručnog zvanja za instruktora, u suprotnom će morati da obnovi prijavu te da stažira kao početnik.

V - Uslovi za završetak osposobljavanja

Sa uspješno završenom edukacijom kandidatu

- da je aktivno učestvovao na minimalno tri ciklusa edukovanja kandidata za vodiče A kategorije u organizaciji Komisije za vodiče PS FBiH kao demonstrator i teoretski predavač kao kandidat za instruktora vodiča i učestvovao u radu tečaja,
- vođenje jedne škole za vodiče pripravnike kao praktični rad uz prisustvo mentora,
- urađen seminarski rad koji je odobren od strane mentora.
- da je pratio novine koje se donose vezano za vodičku službu, te da u tri godine pred polaganje prisustvuje jednom (1) seminaru u organizaciji Komisije za vodiče, uz obavezno prenošenje znanja.
- da je položio teorijski i praktični ispit koji je organizovala ispitna komisija po programu odobrenom od strane Komisije za vodiče.

Rok za završetak osposobljavanja je četiri godine od datuma prijave za sticanje stručnog zvanja za instruktora, u suprotnom će morati da obnovi prijavu te da stažira kao početnik.

Za uspješan završetak osposobljavanja kandidat je u obavezi da podnese zahtjev za polaganje i sticanje stručnog zvanja.

Takođe je potrebno da dostavi :

- dokumentaciju da je član PS F BiH, što se dokazuje članskom iskaznicom/knjižicom,
- da je sa uspjehom završio tečaj za „A“ kategoriju, što dokumentuje diplomom o završenom tečaju, može i fotokopija,
- dobro zdravstveno stanje, što dokazuje izjavom,
- sposobnost samostalnog rada, što dokazuje izjavom,
- pisanu preporuku instruktora,
- pisanu preporuku matičnog društva/kluba,
- seminarski rad,
- da izvršio uplatu kotizacije za polaganje i sticanje stručnog zvanja.

Ispitna komisija je sastavljena od tri (3) člana, obavezno dva instruktora vodič, instruktora vodiča A kategorije. U slučaju da nedostaje jedan instruktor vodič u zvanju kategorije, može biti i instruktor iz srodne specijalnosti (instruktor GSS, instruktor alpinizma ili drugog stručnog zvanja). Svi članovi ispitne komisije moraju biti članovi PS F BiH.

Spisak članova ispitne komisije predlaže Komisija za vodiče, koju potvrđuje UO PS F BiH. Ispitna komisija kandidate pojedinačno ocjenjuje, na osnovu rezultata testa i usmenog ispita.

Kandidat može da izađe na polaganje najviše tri puta u naredne dvije godine nakon pripravnčkog staža, nakon čega ako nije položio, mora ponoviti cijelu edukaciju.

Konačni ispiti se sastoji od :

- a) Obavi teoretski ispit
- b) Praktični ispit ispitna tura, i vođenje jedne edukacije.

VI - Dodjela zvanja

Po završenom polaganju za zvanja i stručna zvanja imenovana Komisija za polaganje je dužna u roku od 10 dana od dana završetka polaganja donijeti zaključak sa ocjenom „*USPJEŠNO POLOŽIO*“, ili „*NIJE POLOŽIO*“.

Zaključak se dostavlja Komisiji za Vodiče koja isti razmatra i dostavlja UO PS FBiH. UO PS F BiH na svojoj prvoj sjednici razmatra i utvrđuje da li je kandidat obavio osposobljavanje u skladu sa normativnim aktima, potvrđuje mu stečeno stručno zvanje odlukom o dodjeli zvanja Instruktor vodič „A“ kategorije - ljetne ture, gdje automatizmom dobija značku i licencu za instruktora vodiča „A“ kategorije koja vrijedi dvije godine, nakon čega podnosi zahtjev za obnavljanje i produženje licence.

Ako UO PS F BiH utvrdi, da kandidat nije u skladu sa normativnim aktima izveo osposobljavanje, utvrđuje se da nije ispunio sve uvjete za dodjelu zvanja. Kandidat koji je dobio zvanje se upisuje u Registar vodiča, kojeg vodi Komisija za vodiče PS F BiH i registar stručnih zvanja u PS F BiH kojeg vodi kancelarija Saveza.

Kandidat koji je nezadovoljan sa zaključkom komisije za polaganje, može se u roku od deset dana, pismenim putem žaliti UO PS F BiH. UO PS F BiH je dužan odgovoriti u roku od 60 dana.

Ako je kandidat nezadovoljan sa tim odgovorom ili ako mu u navedenom roku ne odgovore , kandidat se može žaliti Skupštini PS F BiH koji donosi konačnu odluku.

Komisija za planinarske
vodiče PS F BiH